מסורת השס

בתים וחצירות פתוחין לתוכו • בתים לחצירות שני בתים לכל חצר ושתי חצירות למבוי והנך כיון דכולן פתוחים זו לזו ומערבות יחד דרך פתחיהם חדא חשיב להו ולית ליה לרב הא דתניא לעיל אב ובנו מבוי שלהן ניתר בלחי וקורה דכל היכא דלא בעי לערובי לי ממי בעי לערובי ומלי לערובי בלא שיתוף מבוי׳ לא משמרי ההוא מבוי בלחי וקורה עד שתהא שם חצר אחת שאינה פתוחה לחברותיה לו שתי שורות של חצירות אחת לגידו זה ואחת לגידו אחר והמבוי ביניהן שאינן יכולות להתערב אלא על ידי מבוי: **בית אחד ואחר אחת** • בית בלא חצר, וחצר שבית אחר פתוח לה: **אפי׳ תורבה** • מכלון, וחצר מכלון, דאין חצר בלא בית: **אפי׳ שביל של כרמים** • פתוח למבוי מכלון וחצר מכלון: **אחד גגות כו׳** • כולן רשות אחת לעלמא כלים ששבתו בגג זה לגג חבירו ולא אמרי׳ כשם שדיורין חלוקין למטה כך חלוקין למעלה, וכלים ששבתו בחצר זו מוציאין לחבירתה וכן לקרפף, וכן לחצר ולקרפף מן הגגין הואיל וכולן רשות שאינה דירה היא ואין צריך לערב מחצר לחצר אלא בשביל כלים ששבתו בבית שבחצר זו להוציאם לחצר אחרת: **הלכה כר״ש** • שהחצירות מוציאין מזו לזו בלא עירוב: **והוא שלא עירבו** • בני החצירות כל אחת לעצמה ואסור להוציא מן הבתים לחצר דכיון דאין מצוין כלי הבית בחצר ליכא למיגזר אי מפקת כלים ששבתו בחצר לחבירתה אתו לאפוקי כמי כלים ששבתו בבית שהוציאן מחצר זו לחצר אחרת: **דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים** • שבחצר זו לחצר אחרת: **סבא נמי לא גזור דילמא אתי לאפוקי מאני דחצר לחורבה** • דרך מבוי אהרי דהרי דשתי לא שתפקו שהרי היה בלבד דהייבו מקום פתח או מקום לינה: **נפש שמעתא** • דאמר שמואל לעיל אפילו בית ואחר: **אמר לי פושעיוה** • דאזיל ואשייליה לשמואל: **שמבוי לחצירות** • דייקינן לישנא דחצירות ולא חצר: **קבלה מינייה** • שמואל והדר ביה לגבי רב אי לא: אתא

עד שיהו *בתים וחצירות פתוחין לתוכו ושמואל אמר אפילו בית אחד וחצר אחת ורבי יוחנן אמר אפילו חורבה אמר ליה אביי לרב יוסף: אמר רבי יוחנן אפילו בשביל של כרמים? אמר ליה, לא אמר רבי יוחנן אלא בחורבה דחזי לדירה אבל בשביל של כרמים דלא חזי לדירה, לא, אמר רב הונא בר חיננא *ואזדא רבי יוחנן לטעמיה דתנן *(אמר *ר״ש) אחד גגות ואחד קרפיפות ואחד חצרות רשות אחת הן לכלים ששבתו לתוכן ולא לכלים ששבתו בתוך הבית *ואמר רב הלכה כר״ש והוא שלא עירבו אבל עירבו גזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר, ושמואל אמר בין עירבו ובין לא עירבו וכן א״ר יוחנן הלכה כר״ש בין עירבו ובין לא עירבו, אלמא לא גזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר הכא נמי לא גזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דחצר לחורבה. יתיב רב בתנא וקאמר להא שמעתא, א״ל ר״א בר בי רב אמר שמואל הכי? א״ל אין, א״ל *אחוי לי אושפיזיה, אחוי ליה אתא לקמיה דשמואל אמר ליה אמר מר הכי? אמר ליה אין, והא מר הוא דאמר *אין לנו בעירובין אלא כלשון משנתינו שהמבוי לחצירות כחצר לבתים? אישתיק, קבלה מיניה או לא קבלה מיניה ת״ש דהתוא מבואה דדוה דייר ביה איבות בר איתי עבד ליה לחייא ושרא ליה שמואל אתא

עד שיהו בתים וחצירות פתוחים לתוכו. (ג) ומערבין יחד דרך פתחיהן חדא חשיב להו ולית ליה לרב הא דתניא לעיל אב ובנו מבוי שלהן ניתר בלחי וקורה דכל היכא דלא בעי לערובי לי ממי בעי לערובי ומלי לערובי בלא שיתוף מבוי׳ לא משמרי ההוא מבוי בלחי וקורה עד שתהא שם חצר אחת שאינה פתוחה לחברותיה לו שתי שורות של חצירות אחת לגידו אחד ואחת לגידו אחר והמבוי ביניהם שאינן יכולות להתערב אלא על ידי מבוי: **בית אחד ואחר אחת** • בית בלא חצר, וחצר שבית אחר פתוח לה: **אפי׳ תורבה** • מכלון, וחצר מכלון, דאין חצר בלא בית: **אפי׳ שביל של כרמים** • פתוח למבוי מכלון וחצר מכלון: **אחד גגות כו׳** • כולן רשות אחת לעלמא כלים ששבתו בגג זה לגג חבירו ולא אמרי׳ כשם שדיורין חלוקין למטה כך חלוקין למעלה, וכלים ששבתו בחצר זו מוציאין לחבירתה וכן לקרפף, וכן לחצר ולקרפף מן הגגין הואיל וכולן רשות שאינה דירה היא ואין צריך לערב מחצר לחצר אלא בשביל כלים ששבתו בבית שבחצר זו להוציאם לחצר אחרת: **הלכה כר״ש** • שהחצירות מוציאין מזו לזו בלא עירוב: **והוא שלא עירבו** • בני החצירות כל אחת לעצמה ואסור להוציא מן הבתים לחצר דכיון דאין מצוין כלי הבית בחצר ליכא למיגזר אי מפקת כלים ששבתו בחצר לחבירתה אתו לאפוקי כמי כלים ששבתו בבית שהוציאן מחצר זו לחצר אחרת: **דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים** • שבחצר זו לחצר אחרת: **סבא נמי לא גזור דילמא אתי לאפוקי מאני דחצר לחורבה** • דרך מבוי אהרי דהרי דשתי לא שתפקו שהרי היה בלבד דהייבו מקום פתח או מקום לינה: **נפש שמעתא** • דאמר שמואל לעיל אפילו בית ואחר: **אמר לי פושעיוה** • דאזיל ואשייליה לשמואל: **שמבוי לחצירות** • דייקינן לישנא דחצירות ולא חצר: **קבלה מינייה** • שמואל והדר ביה לגבי רב אי לא: אתא

פתוחות זו לזו דבעי לאוקומי במבוי הכיתר בלחי וקורה הא כיון דבעירוב לחודיה סגי לרבנן בין בחצירות בין במבוי ח״כ עירבו כל החצירות יחד ומאחר שרבי מאיר אוסרו למבוי ומתירן כולן מזו לזו שהרי היו אוסרן אלא המבוי לבדו אם כן פתוחות כולן זו לזו והואיל וכן היאך מותר המבוי בלחי וקורה לרב שאוסר כשיכולין לערב דרך פתחיהן מזו לזו ואף על פי שלא עירבו וכל שכן כאן שעירבו כולן יחד דרך פתחיהן עצמן בלא פתחיהן הפתוחות למבוי ויש לומר דמשכחת לרב כגון שעירבו חצירות זו לזו דרך סולמות דלא חשיבי בהכי פתוחות זו לזו דהא אמרינן בכילד מעברין (לעיל דף נט:) דסולם תורת מחילה עליו להקל אף בשעה שיש עליו תורת פתח להקל ועוד יש למצוא כגון שמערבין דרך חלונות הפתוחות מחצר לחצר בתוך עשרה כיון דהוי כוליה חלון למעלה מארבעה טפחים אין רחוי לאסור (ה) אפי׳ פתח שעשוי ליציאה וכניסה ואין פתח אחר נלאת שם אינו אוסר כיון שיש שם דקה ד׳ ואפילו אם נפשך לומר שכשהיה פתח והיה עושה לפניו דקה גרתה שם הסילוק יותר מכאן לפי שהיה כאן פתח וביטלו אבל בחלון למעלה מד׳ לא חשיב גובהו ביטול פתח (ו) כיון שלא פתח מעולם ולא דמי לפתח המתבטל מ״מ כיון שחלון שמחצר לחצר אינו עשוי ליציאה וכניסה כמו פתח שישנו מזו לזו לא עדיף מסולם לאוסרו אחת וגם אם לא יהיה החלון למעלה מד׳ אלא יהיה למעלה מג׳ דכיון דלא מידרים יש סברא לומר כן ועוד דאפי׳ פתח גמור (ז) כיון שאינו רגיל אינו אוסר כדאמרינן בפרק מי שהוציאוהו (לעיל דף מט:) וכיון דתורת מחילה עליו אלא לאסור גם לענין זה שבכאן בחלון שאין רגילות כניסה ויציאה דרך חלון כמו בפתח גמור יהא בחלון שבין חצר לחצר (ח) (יש עליו) תורת מחילה כמו בסולם שלא להחשיב החצירות אחת ע״י עירוב שמערבין יחד דרך חלונותיהם מזו לזו ולא דמו לפתחים שבין זו לזו דמשום להו חדא חע״פ שאין בני כל חצר וחצר רגילין בהן כמו בפתחי המבוי כי מה שאין רגילין בהן כמו בפתחי המבוי זה לפי ערשיות החצירות חלוקות ואין עיקר תשמיש ודירה של כל חצר וחצר אלא לבני החצר עצמה ולא לבני החצרות ולהכי חשיב כרגיל לשויהו חדא על ידי עירוב אבל חלון יהא עליו תורת מחילה דלא לשויהו חדא ע״י חלון כיון דלא חזי למיהוי רגיל כפתח הפתוח למבוי אפי׳ היו כל החצירות של אדם אחד:

ושמואל אמר אפי׳ בית וחצר • פי׳ בקונטרס בית בלא חצר ובית וחצר למעלה פי׳ בתוספות אחר בפ״ק (לעיל דף יב:) גבי הא דאמר ר״נ נקטינן אחיזה מבוי שביתר בלחי וקורה שלאורכו יתר על רוחבו ובתים וחצירות פתוחין לתוכו: **הכא** כמי לא גזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחורבה • תימה מאי קאמר ואחזדא ר׳ יוחנן לטעמיה כי סבר כרב כמי דאמר והוא שלא עירבו אבל עירבו גזר דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר מכל מקום הכא אין לו לגזור דהא בחצר שעירבו לעצמה לא אסריגן לה לאפוקי מאני דבתים לחורבה דילמא אתי לאפוקיהו לחצר אחרת ה״נ (ט) כשעירבו במבוי לא אסרי׳ לאפוקי מאני דבתים למבוי דילמא אתי לאפוקיהו לחורבה הכא לא אשכחן דגזר מקום המותר דילמא אתי לאפוקי אותם כלים עצמן משם למקום האסור ואור״י דהכי פי׳ דלרב כשגזר כשעירבו לאסור כלים ששבתו בחצר לאפוקיהו לחצר אחרת אע״פ שכל החצרות רשות אחת לר״ש לכלים ששבתו בתוכה אפי׳ הכי אסר רב כשעירבו דילמא אתי לאפוקי לחצר אחרת כלים ששבתו בתוך הבית ומוציין בתוכה חצר ה״נ (י) כשעירבו במבוי היה אוסר כלים ששבתו במבוי לאפוקיהו לחורבה דילמא אתי לאפוקי כלים ששבתו בתוך הבית לחורבה שהם מוציין במבוי וכיון דאסור להוציא מן המבוי לחורבה אם כן אין לחורבה להתיר המבוי אבל רבי יוחנן דלא גזר הכי כמי לא היה אוסר להוציא כלים ששבתו (יא) במבוי דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחורבה ומש״ה מהני שפיר חורבה להתיר את המבוי:

מבוי

מעמא דרב קסבר אין מבוי ניתר בלחי וקורה אלא אם הוו בתים וחצירות פתוחות לתוכו והני כיון דפתוחות זו לזו נעשית כחצר אחת לפיכך לא הוה תני פתוחות זו לזו ושמואל אמר אפי׳ בית אחד ור׳ יוחנן אמר אפי׳ חורבה אם יש במבוי כיון שהיא ראויה לבית דירה ניתר בלחי וקורה אבל שביל של כרמים דלא חזי לדירה לא. וקיי״ל כר׳ יוחנן ואזדו לטעמייהו דתנור״ש אומ׳ אחד גגות ואחד חצירות [ואחד קרפיפות רשות אחת הן] לכלים ששבתו בתוכן כו׳. אבר רב הלכה כר״ש והוא שלא עירבו אבל עירבו גזרינן דלמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר. ושמואל אמר הלכתא כר׳ שמעון בין עירבו בין לא עירבו. וכן א״ר יוחנן מי לחשך. פי׳ מלשון לחש כלומר (איש) [מי] השמיעך הלכתא כר״ש בין עירבו בין לא עירבו ולא גזרינן דלמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר ה״נ לא גזרינן דלמא אתי לאפוקי מאני דחצר

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפיפות רשות אחת: (ב) שם לאפוקי מאני (דחצר) תז״מ וכ״ב ס״ח דבתים וכסי מוכח כתוס׳ אבל בתסר״י פ׳ כיצד משתתפין תופס הגירסא דילמא אתי לאפוקי מאני דחצר לחורבה: (ג) תוס׳ ד״ה עד שיהו בתים וחצירות פתוחים לתוכו וסד כיון דכולן פתוחין זו לזו ומערבין יחד: (ד) בא״ד כיון שאין פתוחין זו לזו למבוי הכא כ״ל ותיכא אלא ממתק: (ה) בא״ד אין לאסור לחסולו: (ו) בא״ד כיון שלא היה פתח מעולם: (ז) בא״ד ועוד דאפי׳ פתח גמור שאינו כ״ל. ותיכא כיון ממתק: (ח) בא״ד בחלון שבין חצר לחצר תורת מחילה עליו כמו בסולם: (ט) ד״ה הכא כמי וכו׳ ס״ג כשנתתפו במבוי לא אסרינן: (י) בא״ד הכי כמי כשנתתפו במבוי היה אוסר: (כ) בא״ד כלים ששבתו במבוי לאורבה דילמא אתי:

גליון הש״ס

גמ׳ ואזדא ר״י לטעמיה? עיין לקמן דף נב ע״א תוס׳ ד״ה מיכא דאמרי: רש״י ד״ה ס״ג לא גזור וכו׳ והכי רשות אחרת. עיין לקמן דף סה ע״א תוס׳ ד״ה שני בתים:

בגיטין (דף ז ע״ב) אמר אמוראים אין לפסוק בטיעה רש״ל ראמר לאחר לגיות ואי קרפיפות ואי חצרות אחת...

*הכא דאפשר לעשות בחורבה לחורבה ולכלים מחוצה לבית אלו הכל נאות בכל נאות עכ״ל כן